

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u een enquête over het probleem van de beschermde weidevogels rond het IJmeer die doelwit zijn van de mantelmeeuw.

Wij zijn leerlingen van het Groenhorst Emmeloord, Toegepaste Biologie MBO leerjaar 2 en zijn een onderzoek gestart om een oplossing te zoeken voor het bovenstaande probleem. Deze enquête kan gratis terug gestuurd worden in de meegestuurde retourenvelop; de enquête heeft een duur van ongeveer 2 minuten. Bij deze alvast hartelijk bedankt!!

Enquête

‘Beschermde weidevogels IJmeer doelwit van mantelmeeuwen.’

Ik ben:

- ☐ Stad bewoner
- ☐ Agrarisch ondernemer
- ☐ Buiten de stad wonend, geen agrarische ondernemer
- ☐ Dorp bewoner
- ☐ Natuurbeheerder
- ☐ Anders, namelijk

Meer antwoorden mogelijk*

1. Bent u bekend met het probleem dat de mantelmeeuw bij het IJmeer de eieren en de jongen van de beschermde weidevogels opeet?
 - ☐ Ja
 - ☐ Nee

Zo nee, lees het bijgeleverde artikel voor dat u verder gaat met de vragenlijst.

2. Vind u dat er iets aan het probleem gedaan moet worden?
 - ☐ Ja
 - ☐ Nee

3. Zo ja, wat lijkt u de beste oplossing?

- ☐ De mantelmeeuw bestrijden door afteschieten.
- ☐ De mantelmeeuw bestrijden door ze te vergiftigen.
- ☐ De mantelmeeuw bestrijden door het introduceren van hun natuurlijke vijanden.
- ☐ Een natuur gebied aanleggen die aantrekkelijker is voor de mantelmeeuw dan het IJmeer.
- ☐ Eigen invulling namelijk:

4. Zo nee, waarom niet?

- ☐ Ik zie er geen probleem in dat de mantelmeeuw de weidevogels bedreigt.
- ☐ Ik denk dat de natuur dit zelf moet oplossen.
- ☐ Eigen invulling namelijk:

5. Waar denkt u dat het probleem vandaag komt?

- ☐ De boeren
- ☐ Slecht beheer
- ☐ Door het nieuw aan gelegde vogel eiland
- ☐ Door de klimaatverandering

6. Heeft u zelf overlast van de mantelmeeuw?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

7. Zo ja? Op wat voor manier? (eigen invulling)

8. Hoe denkt u dat het overlast voorkomen kan worden?

- ☐ Mantel meeuw afschieten.
- ☐ Hekken plaatsen.
- ☐ Ander voer aanbieden zodat ze niet meer naar de tuinen komen.
- ☐ Anders namelijk:

9. Denkt u dat het slim is om de weidevogel een andere plek te geven om te overleven zodat hij niet word lastig gevallen?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

10. Zo ja, waarom? (eigen invulling)

11. Zo nee, waarom niet? (eigen invulling)

Hartelijk bedankt voor het invullen van de vragenlijst. Als u aanvullende informatie heeft kan u dat hieronder kwijt.

Beschermde weidevogels IJmeer doelwit van mantelmeeuwen

Het zijn rovers die de hele polder afromen, zegt veehouder Teunis Breedijk. © Klaas Fopma

Het Vogeleiland in het IJmeer is een groot succes. Eén probleem: de meeuwen eten graag een beschermde weidevogel.

Boeren in Waterland klagen steen en been over de grote meeuwenkolonies op de Hoeckelingsdam in het IJmeer. Met name de kleine mantelmeeuwen voeren tijdens het broedseizoen ware strooptochten uit in de polder, met de nesten van beschermde weidevogels als belangrijkste doel.

"Het zijn rovers die de hele polder afromen," zegt veehouder Teunis Breedijk uit Ransdorp. "Terwijl wij ons best doen om de weidevogels te beschermen, vreten zij tijdens zo'n bezoek rustig tien tot vijftien pulletjes op."

Flamingo's

De meeuwen zijn behendige jagers, zegt Breedijk. "Ze komen steevast aanvliegen als wij op het land aan het werk zijn. De ouders worden dan wat onrustig en verlaten het nest. Dat is precies het moment waarop de meeuwen toeslaan."

Het zijn overigens niet alleen jonge weidevogels en eieren die op het menu staan. "Ik heb een paar keer met eigen ogen gezien hoe een meeuw een haas grijpt. Ze zijn ijzersterk."

Ik heb een paar keer met eigen ogen gezien hoe een meeuw een haas grijpt. Ze zijn
ijzersterk

Teunis Breedijk

Uitvalsbasis van de meeuwen is het zogenoemde Vogeleiland bij de Hoeckelingsdam. De zandplaat werd in 2002 voor de Waterlandse kust aangelegd als natuurcompensatie voor de bouw van IJburg.

Kolonies

Het eiland is uitgegroeid tot een waar vogelparadijs dat vorig jaar zelfs bezoek kreeg van vijf flamingo's. Er overwinteren grote groepen eenden en ganzen, maar ook zijn er kolonies ontstaan van kokmeeuwen, zwartkopmeeuwen, visdiefjes, zilvermeeuwen

en kleine mantelmeeuwen.

Breedijk: "Fantastisch dat het project zo'n succes is, maar het kan toch niet de bedoeling zijn dat onze natuur in Waterland daar de dupe van wordt? Allerlei organisaties en boeren steken veel tijd en energie in het beschermen van de weidevogels op ons land. Het is zuur als je dan vanaf de trekker moet toekijken hoe die meeuwen de ene na de andere pul uit het veld plukken."

Veeteelt

Ecoloog Fred Haaijen van stadsdeel Noord zegt de problematiek te kennen. "De kleine mantelmeeuw is een geduchte predator. Hij zal heus weleens een weidevogeltje meepikken. Maar dat doen vossen en kraaien ook in de polder. De mantelmeeuw vliegt ook de stad in om jonge eendjes te verschalken. Dat hoort bij de natuur. Het grote probleem van de weidevogels is dat zij zo kwetsbaar zijn geworden als gevolg van de schaalvergroting in de veeteelt. Daar hebben de vogels veel meer last van dan van die paar hongerige mantelmeeuwen."

Die schaalvergroting, legt Haaijen uit, heeft geleid tot omstandigheden die structureel slecht zijn voor de weidevogel: lagere waterstanden, snelgroeiend turbogras en boeren die drie tot vier keer per jaar maaien om de melkproductie van hun koeien op te stuwen.

"Weidevogels hebben voor hun nesten bloem- en kruidenrijk hooiland nodig met veel insecten. En de boer moet dat land vooral met rust laten tijdens het broedseizoen. Maar zulke weidevogelreservaten zijn een zeldzaamheid geworden."

Kemphaan

Geen wonder dat de aantallen weidevogels dramatisch afnemen, zegt Haaijen.

"Het aantal grutto's in Waterland is de afgelopen tien jaar zo'n beetje gehalveerd. De kemphaan is helemaal verdwenen, het aantal kievits is in een vrije val geraakt en ook met andere soorten zoals de scholekster en de tureluur gaat het niet goed. Ondanks alle beheerprogramma's en subsidies zijn de vooruitzichten ronduit somber."

